

DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Mogo Loans” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Angelei Zamari cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit ca fiind tardivă cererea de apel depusă,

c o n s t a t ă:

La 21 decembrie 2018, prin intermediul poștei (f.d.19), „Mogo Loans” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Zamari solicitând rezilierea contractului de leasing nr. AG3041072 din 16 iulie 2018, revendicarea din posesia și folosința Angelei Zamari a unității de transport de model „Mecedes E220 CDI”, caroseria XXXXX, anula fabricării 2002, număr de înmatriculare XXXXX, în valoarea rămasă de 121443,16 lei, încasarea datoriei restante în sumă de 38924, 67 de lei, dintre care: ratele de leasing restante-30020,94 de lei, penalitatea-8903,73 de lei, încasarea taxei de stat în sumă de 4812, 00 lei.

La 27 iunie 2019, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea datoriei restante în sumă de 84206,83 de lei și a taxei de stat în sumă de 4812, 00 lei.

Prin hotărârea din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Mogo Loans” SRL și s-a încasat de la Angela Zamari în beneficiul O.C.N. „Mogo Loans” SRL datoria în sumă de 84206,83 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 4812, 00 lei.

La 18 noiembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.76), Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, solicitând casarea acesteia ca fiind ilegală și neîntemeiată și pronunțarea unei noi hotărâri legale, juste și întemeiate.

Prin încheierea din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a restituit ca tardivă cererea de apel depusă de Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur

Lungu, depusă împotriva hotărârii din 05 septembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești; s-a restituit apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate.

La 26 decembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.86), Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu, a declarat recurs împotriva încheierii din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți solicitând admiterea recursului, casarea încheierii ca fiind ilegală și neîntemeiată cu pronunțarea unei noi încheieri legale și întemeiate.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel ilegal a restituit cererea de apel depusă în interiorul termenului de 30 de zile de la data când a luat cunoștință. Or, după pronunțarea dispozitivului la 05 septembrie 2019, prima instanță urma în termen de 5 zile să expedieze copia dispozitivului în adresa sa, ceea ce nu s-a efectuat. Astfel, având în vedere că nu a fost la pronunțarea hotărârii din motive de sănătate, fiind internată în spital, în opinia sa, termenul început a curge de la 01 noiembrie 2019, când a luat cunoștință la executorul judecătoresc de conținutul hotărârii. Respectiv, a considerat că nu era necesar de a solicita repunerea în termen a cererii de apel, deoarece apelul nu a fost declarat peste termenul de 30 de zile de la comunicarea hotărârii.

Totodată, a menționat că nu poate fi sancționată pentru inacțiunea instanței de a-i comunica dispozitivul hotărârii în termen de 5 zile în temeiul art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă.

Cu referire la prevederile art. 116 Cod de procedură civilă, a declarat că legislatorul prin aceasta prevedere prezumă că persoana care din motive întemeiate a omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură, cunoștea despre circumstanțele care îi permiteau îndeplinirea acului de procedură, fapt ce nu există la caz, deoarece nu a participat la pronunțarea dispozitivului hotărârii și nici nu i-a fost expediat în termen de 5 zile de la pronunțare. Astfel, nu a omis termenul de declarare a apelului, deoarece a contestat hotărârea în interiorul termenului de 30 de zile.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 05 decembrie 2019, iar Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu, a declarat recurs la 26 decembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.86).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii recurentei Angela Zamari prin scrisoarea de însoțire datată cu 06 decembrie 2019 (f.d.83) și a fost recepționată de către recurentă la 11 decembrie 2019, conform avizului de recepție (f.d.84). Astfel, recursul declarat este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea ca fiind tardivă a cererii de apel depuse Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu, împotriva hotărârii din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești.

În dezvoltarea acestei ipoteze, Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „Mogo Loans” SRL împotriva Angelei Zamari cu privire la încasarea datoriei, a fost pronunțat la 05 septembrie 2019 (f.d.63).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, a fost depusă la 18 noiembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.76) de către Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu (f.d.72, 76).

Prin încheierea din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, s-a restituit ca fiind tardivă cererea de apel depusă de Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu, depusă împotriva hotărârii din 05 septembrie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești; s-a restituit apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.80-81).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul notează că instanța de apel corect a reținut că apelanta a depus cererea de apel în afara termenului legal și nu a solicitat repunerea în termen, or, în contextul normelor de drept procedural citate *supra*, instanța de apel putea să soluționeze

repunerea în termen pentru declarare a apelului doar în cazul existenței unei astfel de solicitări în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă.

Prin prisma criticilor aduse de către recurentă precum că apelul a fost declarat în interiorul termenului de 30 de zile, având în vedere că a luat cunoștință de conținutul hotărârii judecătorești la 01 noiembrie 2019 la executorul judecătoresc, întrucât la 05 septembrie 2019 la pronunțarea dispozitivului hotărârii nu a fost prezentă, fiind internată în spital, Colegiul relevă că legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile pentru declararea apelului de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelanta/recurenta nu au avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

Chiar și în condițiile în care pârâta/recurentă nu au fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii primei instanțe-05 septembrie 2019, ea a cunoscut despre existența litigiului inițiat împotriva sa. De altfel, pârâta Angela Zamari a fost prezentă la ședința de judecată din 27 iunie 2019 în prima instanță, când i-a fost și înmănată o copie a cererii cu pretențiile reclamantului concretizate (f.d.60) și a fost înștiințată contra semnătură despre faptul că urmează a se prezenta la ședința de judecată din 05 septembrie 2019 ora 10:00 (f.d.61). Or, anume la data de 05 septembrie 2019 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii contestate cu apel.

Mai mult, diligența părților de a urmări desfășurarea procesului nu a fost exclusă, iar în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Argumentul recurenteii precum că a fost internată în spital la data pronunțării dispozitivului hotărârii, nu este confirmat, or, un înscris în acest sens la materialele cauzei lipsește.

Totodată, nu poate fi reținută nici alegația recurenteii precum că termenul de contestare pentru ea, în condițiile în care nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, s-ar considera începând cu 01 noiembrie 2019 când a luat cunoștință de conținutul hotărârii la executorul judecătoresc.

Colegiul precizează că art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă stabilește expres termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Subsecvent, este neîntemeiată afirmația recurenteii precum că nu era necesară solicitarea repunerii în termen a cererii de apel, deoarece ar fi declarat apelul în interiorul termenului de 30 de zile de la data când a luat cunoștință de conținutul hotărârii.

De asemenea, Colegiul relevă că obligația instanței de judecată de a expedia dispozitivul hotărârii rezultând din prevederile art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă, în contextul cărora participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile, nu exclude dreptul participanților la proces de a recepționa personal hotărârea judecătorească în cadrul instanței. Mai mult, la caz pârâta a cunoscut despre existența litigiului.

Aici Colegiul reiterează că pârâta/recurenta a fost înștiințată contra semnătură despre faptul că urmează a se prezenta la ședința de judecată din 05 septembrie 2019 ora 10:00 (f.d.61), când și a fost pronunțat dispozitivul hotărârii contestate cu apel.

Colegiul învederează că apelanta/recurenta la depunerea cererii de apel la 18 noiembrie 2019, prin intermediul poștei (f.d.76) împotriva hotărârii din 05 septembrie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, nu a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului, iar argumentele aduse nu justifică faptul precum că apelul a fost declarat în interiorul termenului legal de 30 de zile, deoarece legiuitorul a stabilit expres termenul de declarare a apelului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Sub acest aspect, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că apelanta nu a solicitat repunerea în termen pentru exercitarea căii de atac-apelul, în condițiile în care textul cererii de apel atestă lipsa unor cerințe în acest sens. De altfel, la materialele cauzei lipsesc alte cereri formulate separat de cererea de apel, prin care s-ar solicita repunerea în termen la declararea acestuia. Respectiv, instanța de apel just a conchis, în esență, despre lipsa unei cereri de repunere în termen pentru declararea apelului de către Angela Zamari. Or, însăși recurentă afirmă că nu a solicitat repunerea în termen, deoarece a considerat că s-a încadrat în interiorul termenului legal de 30 zile, doar că recurenta a calculat acest termen de la 01 noiembrie 2019, când ar fi luat cunoștință de conținutul hotărârii la executorul judecătoresc și nu de la 05 septembrie 2019-data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești.

La caz, Colegiul precizează că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

În corolar, pornind de la lipsa unor încălcări de ordin procedural sau de altă natură, care ar determina casarea încheierii contestate, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind declarat în afara termenului legal, or, apelanta nici nu a solicitat repunerea în termen la etapa depunerii cererii de apel.

Alte argumente aduse de către recurentă nu pot fi reținute, deoarece alegațiile esențiale soluționării corecte ale cauzei au fost apreciate în raport cu normele de drept aplicabile speței deduse judecății corelate cu circumstanțele cauzei și suportul probatoriu prezentat în acest sens.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare în termen a drepturilor procedurale.

Dealtfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În virtutea art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Angela Zamari, reprezentată de avocatul Artur Lungu.

Se menține încheierea din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Mogo Loans” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Angelei Zamari cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat